

Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)-XXXX/XXXX
XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər: Etibar Qəzənfər oğlu Nəbiyevin sədrliyi və məruzəsi ilə,
Rəqib Əliddin oğlu Qurbanov və Aida Əli qızı Hüseynədən ibarət tərkibdə,
Məhkəmə iclas katibi: Kənan Hüseyn oğlu Hüseynovun katibliyi ilə,
Cavabdeh XXXX İstehsalat Birliyinin nümayəndəsi XXXXoğlunun iştirakı ilə,
Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsindən cavabdeh
XXXXİB tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya
Məhkəməsinin binasında, açıq məhkəmə iclasında baxaraq
müəyyən etdi:

İddiaçı XXXXoğlunun cavabdeh XXXX İstehsalat Birliyinə qarşı “əsassız hesablanmış borcun silinməsi” tələbi barədə iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, yaşadığı Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX ünvanına cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən əsassız yazılmış 1944 manat borcun silinməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddiaçı tələbini onunla əsaslandırılmışdır ki, o XXXXİstehsalat Birliyinin Bakı Regional Qazın Satışı Departamentində qeydiyyatda olmaqla və abonent kodu 101229102000000 olmaqla, ailəsi ilə biplikdə yaşadığı Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX ünvanında müqavilə əsasında fasiləsiz təbii qazdan istifadə edir. XXXX-ci ildə XXXXİstehsalat Birliyinin nümayəndələri tərəfindən yaşayış evində sayğac köhnə olduğu üçün dəyişdirilərək, yeni sayğac quraşdırılmışdır. Həmin sayğac dəyişdirilərkən plombu üzərində olmuş və heç bir zədəsi olmamışdır. İddiaçının köhnə qaz sayğacını apardıqdan bir müddət keçdikdən sonra XXXXİB-nin əməkdaşları tərəfindən iddiaçıya sayğacda problem olduğunu və buna görə də 1944 manat borcun ödənilməsinə tələb etmişlər. Lakin iddiaçı, həmin evdə təbii qazdan istifadəyə görə heç zaman borcu yaranmamış və ümumiyyətlə smart kart olduğundan yüklədiyi pul əsasında qazdan istifadə etmişdir. İddiaçı, fəsillərdən və mövsümdən asılı olaraq kifayət qədər qaz sayğacının smart kartına pul yükləmişdir. İndiyə kimi təbii qazdan istifadəyə görə onunla hər hansı mübahisə yaşanmamışdır. Eyni zamanda, qaz sayğacı evdən kənarında olduğundan, nə iddiaçı, nə də ki, ailə üzvləri tərəfindən qaz sayğacına heç bir müdaxilə və ya digər təsir edilməmişdir. Qaz sayğacının dəyişdirilməsi isə qaz paylayıcısı hesabına həyata keçirilməlidir.

Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi ilə iddianın təmin edilməsi, iddiaçı XXXXoğlunun yaşadığı Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX ünvanına (abonent kodu: XXXX) hesablanmış 1944 (min doqquz yüz qırx dörd) manat məbləğində borcun XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən silinməsi qətdir.

Həmin qətnamədən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi narazı qalaraq apellyasiya şikayəti verərək, Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsinin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd olunması barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi maddi və prosesual hüquq normalarının pozulması və düzgün tətbiq edilməməsi, məhkəmənin gəldiyi nəticə üçün mühüm əhəmiyyəti olan faktiki halların araşdırılmaması səbəbindən ləğv edilməlidir.

İddiaçı XXXXoğluna məhkəmə iclasının yeri və vaxtı barədə məhkəmə bildirişi göndərilməsinə baxmayaraq, o məhkəmə iclasına gəlməmiş və gəlməməsi barədə məhkəməyə heç bir məlumat verilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 376.2-ci maddəsinə əsasən işə baxılmanın vaxtı və yeri haqqında lazımi qaydada xəbərdar edilmiş şəxslərin gəlməməsi işə baxılmasına mane olmur.

Məhkəmə kollegiyası işə iddiaçı XXXXoğlunun iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iştirak edən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyinin nümayəndəsi XXXXoğlu apellyasiya şikayətinin dəlillərinə uyğun izahat verərək, Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsinin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd olunması barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş etdi.

Məhkəmə kollegiyası izahatları dinləyib, iş materiallarını və apellyasiya şikayətinin dəlilləri üzrə işin hallarını araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli, iş üzrə Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəllənin 372.6 və 372.7-ci maddələrinə əsasən apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda isə tam yoxlayır. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin dəlillərindən asılı olmayaraq, məhkəmənin maddi və prosesual hüquq normalarına riayət etməsini yoxlayır.

İş materiallarından görünür ki, "Qaz paylayıcısı ilə sənaye qaz qurğusundan istifadə edən istehlakçı arasında qazın alqı-satqısı barədə müqavilə ilə istehlakçı XXXXoğluna məxsus Bakı şəhəri, Suraxanı rayonunun XXXX ünvanı XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən qazla təchiz edilmişdir. 22 iyun 2018-ci ildə qaz sayğacının çıxarılması, quraşdırılması və istismara qəbulu haqqında 5446541 nömrəli akt tərtib olunaraq, smart itron tipli G-4 markalı 1602AZ130116054714 nömrəli sayğac yenisi ilə əvəzlənərək Dövlət yoxlmasına göndərilmişdir. Akta əsasən kamera ilə sayğacın çıxış borusuna baxış keçirildi, yoxlama zamanı həmin sayğacın gövdəsinin açıldığı, borunun deşilməsi müəyyən edilmişdir. Ona görə də istehlakçı XXXXoğluna 1944 manat məbləğində borc hesablanmışdır.

İş üzrə mübahisə birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən yuxarıda qeyd olunan qaydada həll edilmişdir.

Məhkəmə kollegiyası birinci instansiya məhkəməsinin mövqeyi ilə razılaşıb və bildirir ki, işin araşdırılmış hallarından da göründüyü kimi, iddiaçının mənzilində quraşdırdığı sayğacın yararsız olmasını müəyyən edən cavabdeh yararsız sayğacı yenisi ilə əvəz edərək iddiaçının təqsirini sübuta yetirmədən ondan qaz sərfiyyatına görə dəyən ziyanı tələb etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddia tələbini təmin etməkdə birinci instansiya məhkəməsi haqlı olmuşdur.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 560.1-ci maddəsinə əsasən, mülki hüquqlar hüquqa uyğun həyata keçirilməlidir. Hüquqdan yalnız başqalarına ziyan vurmaq məqsədi ilə istifadə edilməsi yolverilməzdir.

Həmin Məcəllənin 560.2-ci maddəsinə əsasən, hüquqdan sui-istifadəyə yol verilmir, bu əsas üzərində həyata keçirilən razılaşmalar və hərəkətlər isə etibarsızdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qazdan istifadə Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında XXXX-ci il tarixli 80 sayılı qərarının 1.3-cü bəndinə əsasən qaz paylayıcısı tərəfindən istehlakçının qazla təchiz edilməsi qazın alqı-satqı müqaviləsinə əsasən həyata keçirilir. Həmin müqaviləyə qaz paylayıcısı ilə istehlakçı arasında qazpaylayıcı şəbəkənin balans mənsubiyyəti sərhedini müəyyən edən akt (1 nömrəli əlavə) əlavə edilir.

Həmin Qaydaların 4.2-ci bəndinə əsasən qaz sayğacı ilə təchiz edilmə onun quraşdırılması və dəyişdirilməsi fiziki şəxs olan istehlakçıya münasibətdə qaz paylayıcısı

hesabına, hüquqi şəxs olan istehlakçıya münasibətdə isə öz vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

Həmin qaydaların 4.6-cı bəndinə əsasən, qaz sayğaclarının üzərində SMPDK-nm və qaz paylayıcısının sayğacın işlək vəziyyətdə olduğunu təsdiq edən plombu olmalıdır.

Qeyd edilən qaydaların 4.7-ci bəndinə əsasən, sayğacların üzərində olan plomblar kənar müdaxilələrdən qorunmaq üçün müvafiq örtüklə örtülməli (fiziki şəxs olan istehlakçıların sayğacları qaz paylayıcısı tərəfindən) və sayğac göstəricisinə sərbəst şəkildə baxılmasına imkan olmalıdır.

Həmin qaydaların 4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçıların qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı hüquqi şəxslərin qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar.

Həmin qaydaların 4.9-cu bəndinə əsasən, istehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərilməlidir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

Həmin Qaydaların 5.2-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız qaz sayğacının göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya hesab təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmamış qazın dəyərinin qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

Həmin Qaydaların 5.6-cı bəndinə əsasən qaz paylayıcısı hər bir istehlakçının adına qazın alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən fərdi hesab açır və istehlakçıya qaz sayğacının göstəricilərini qeyd etmək üçün üzləşmə kitabçası verir (5 nömrəli əlavə).

Qaz təchizatı haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 9-cu hissəsinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərilməlidir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 87 sayılı XXXX-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qaz paylayıcıları tərəfindən qaz təchizatının ümumi Şərtlərini təyin edən" Qaydaların 5.1-ci bəndinə əsasən, paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir. (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam

ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmamış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, iddiaçının evində öz vəsaiti hesabına qaz sayğacını quraşdırmaq, onun normal qaydada işləməsinə nəzarət etmək cavabdehin vəzifəsi olduğu halda öz vəzifələrini yerinə yetirdikdən sonra sayğacın yararsız hala düşməsində istehlakçının təqsirini sübuta yetirmədən, istehlakçıya əsassız və qanunsuz tələb irəli sürmüşdür.

Belə olan halda məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsinin gəlidiyi nəticə qanuni və əsaslı olmuşdur.

Beləliklə, məhkəmə kollegiyası toplanmış sübutlara məcmu halda qiymət verərək hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi tərəflər arasında yaranmış mübahisəli hüquq münasibətini qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həll etmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan qanunvericiliyin tələblərinə əsaslanaraq və işin hallarına məcmu halda qiymət verərək məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətindəki dəlilləri əsassız hesab edir. Həmin dəlillər məhkəmə kollegiyası tərəfindən yoxlanmış, lakin öz təsdiqini tapmamışdır.

Belə ki, iddiaçının evində quraşdırılmış qaz sayğacının zədələnməsinin istehlakçının təqsiri üzündən baş verməsi barədə cavabdeh hər hansı sübut təqdim etməmişdir, eləcə də həmin hallar iş materialları ilə müəyyən edilməmişdir. Belə olan halda həmin sayğaca görə itirilmiş qazın həcmnin dəyərini iddiaçı tərəfindən ödənilməsi əsassızdır və bu baxımdan məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya şikayətinin dəlilləri formal mülahizələrdən ibarət olmaqla, həmin dəlillər öz təsdiqini tapmamışdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.2-ci maddəsinə əsasən məhkəmə yalnız tərəflərin təqdim etdikləri sübutları araşdırmalı və onlardan istifadə etməlidir.

Həmin Məcəllənin 77.1-ci maddəsinə əsasən hər bir tərəf öz tələblərinin və etirazlarının əsası kimi istinad etdiyi halları sübut etməlidir.

Həmin Məcəllənin 88-ci maddəsinə əsasən məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəzsiz, hərtərəfli və tam baxdıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir. Heç bir sübutun məhkəmə üçün qabaqcadan müəyyən edilmiş qüvvəsi yoxdur.

Hazırkı iş üzrə qətnamənin ləğv edilməsi üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş əsaslar müəyyən edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 217.4-cü maddəsinə əsasən məhkəmə (hakim) öz qətnaməsini yalnız məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlara əsaslandırır.

Qeyd edilənlərə və apellyasiya baxışı ilə müəyyən edilmiş hallara əsaslanaraq məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi iş üçün əhəmiyyətli olan halları düzgün müəyyən edərək iş üzrə əsaslı və ədalətli nəticəyə gəlmişdir; qətnamə qanuni və əsaslıdır; apellyasiya şikayətinin dəlilləri qətnamənin tam və ya qismən ləğv edilməsi, habelə dəyişdirilməsi üçün əsaslı deyildir. Odur ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli, Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Şərh olunanlara əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 372, 382, 384.0.1, 392, 393 və 402-406-cı maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

qəət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Hazırkı iş üzrə Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən kassasiya şikayəti verilə bilməz.